

SADRŽAJ

PRVI DEO	1
MEDICINA I ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	1
1. Definicija medicine	1
2. Podela medicine	2
3. Naučna i narodna medicina	4
4. Nadrilekarstvo i šarlatanstvo	5
LEKARSKA PROFESIJA I MEDICINSKE STUDIJE	7
1. Razvoj lekarske profesije i lekarskog obrazovanja	7
2. Etape u razvoju lekarskog kadra	12
3. Razvoj specijalizacija	15
4. Razvoj lekarskog kadra u Srbiji	19
5. Karakteristike lekarske profesije	21
6. Lekarska profesija i pol	23
7. Organizacija i nastava na medicinskim fakultetima	24
7.1. Upis i nastavni plan	25
7.2. Ispiti	27
POSLEDIPLOMSKO USAVRŠAVANJE	29
1. Pripravnički staž i stručni ispit	29
2. Specijalizacija i uža specijalizacija	29
LEKARSKA ETIKA I DEONTOLOGIJA	35
1. Definicija i razvoj etičke misli	35
2. Razvoj medicinske etike	36
3. Ženevska revizija Hipokratove zakletve	38
4. Međunarodni kodeks medicinske etike	39
A. Opšta pravila	39
B. Lekarske obaveze prema bolesniku	40
C. Norme lekara jednih prema drugima	40
5. Zakletva i kodeks etike medicinskih sestara	40
5.1. Zakletva Florens Najtingel	40
5.2. Internacionalni kodeks etike medicinskih sestara	41

6. Kodeks etike zdravstvenih radnika Jugoslavije	41
7. Etičke obaveze zdravstvenih radnika	43
7.1. Profesionalna tajna	43
7.2. Odnos prema bolesnicima i kolegama	44
7.3. Eutanazija	47
7.4. Eksperiment	48
Uvod	49
Osnovni principi	49
Terapijsko kliničko istraživanje	49
Neterapijsko kliničko istraživanje	50
8. Zakonska odgovornost zdravstvenih radnika	50
8.1. Zakonska regulativa kroz istoriju	50
8.2. Zakonska odgovornost zdravstvenih radnika kod nas	51
ZDRAVLJE I ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	53
1. Zdravlje i bolest	53
2. Savremeni koncept zdravlja	55
2.1. Endogeni faktori zdravlja	56
2.2. Egzogeni faktori – okolina i zdravlje	56
2.2.1. Lične karakteristike pojedinca:	56
2.2.2. Karakteristike okoline:	57
2.3. Zdravlje i kvalitet života	58
3. Procena zdravstvenog stanja stanovništva	59
3.1. Demografska situacija	59
3.1.1. Stanje stanovništva	59
3.1.2. Kretanje stanovništva	59
3.2. Metodologija procene zdravstvenog stanja stanovništva	61
3.2.1. Indikatori za procenu zdravstvenog stanja stanovništva	62
4. Globalna strategija „Zdravlje za sve”	70
5. Zdravstvena zaštita	72
5.1. Savremeni koncept zdravstvene zaštite	73
5.1.1. Mere zdravstvene zaštite	74
5.1.2. Nivoi prevencije	76
6. Kvalitet zdravstvene zaštite	77
6.1. Struktura, proces i ishod	77
7. Primarna zdravstvena zaštita	79
7.1. Preporuke Međunarodne konferencije o primarnoj zdravstvenoj zaštiti	80
7.2. Ostvarivanje primarne zdravstvene zaštite	81
7.3. Karakteristike primarne zdravstvene zaštite	82
7.4. Porodični lekar	84
8. Međunarodna zdravstvena saradnja	85
8.1. Međunarodni crveni krst	85
8.2. Svetska zdravstvena organizacija	86
9. Zdravstvena služba	87
9.1. Definicija i istorijski razvoj	87
9.2. Načela i principi organizacije zdravstvene službe	88

9.3. Vrste i delatnost zdravstvenih ustanova	89
9.3.1. Dom zdravlja	92
9.3.2. Apoteka	92
9.3.3. Bolnica	93
9.3.4. Zavod	94
9.3.5. Zavod za zaštitu zdravlja	95
9.3.6. Klinika	95
9.3.7. Institut	96
9.3.8. Apotekarska ustanova	96
9.3.9. Zdravstveni centar	96
9.3.10. Kliničkobolnički centar	96
9.3.11. Klinički centar	96
9.4. Rukovođenje i upravljanje zdravstvenim ustanovama	96
9.5. Finansiranje zdravstvenih ustanova	97
9.6. Zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici	98
DRUGI DEO	101
ISTORIJA MEDICINE	101
ZNAČAJ POZNAVANJA ISTORIJE MEDICINE	101
POČECI I POREKLO MEDICINE	102
PREDHIPOKRATSKA MEDICINA	105
1. Medicina Vavilona	105
2. Medicina starog Egipta	106
3. Starojevrejska medicina	109
4. Medicine stare Persije	110
5. Staroindijska medicina	111
6. Medicina stare Kine	113
7. Medicina stare Amerike	115
MEDICINA STARE GRČKE	117
1. Počeci i razvoj grčke kulture	117
2. Starogrčka medicina pre Hipokrata	118
3. Hipokratska medicina	121
4. Posthipokratska starogrčka medicina	122
4.1. Dogmatska škola	123
4.2. Aleksandrijska škola	124
4.3. Empirijska škola	125
RIMSKA MEDICINA	127
1. Praktična rimska medicina pre Galena	128
2. Galenizam	131
ZDRAVSTVENE KARAKTERISTIKE STAROG VEKA	132
SREDNJOVEKOVNA MEDICINA	134
1. Kulturnoistorijske i zdravstvene karakteristike	134
2. Vizantijska medicina	135

3. Samostanska medicina	137
3.1. Škola u Salernu	137
4. Skolastička medicina	139
5. Arapska medicina	139
MEDICINA NOVOG VEKA	141
1. Humanizam i renesansa	141
2. Medicina XVII veka – Baroka	143
2.1. Otkriće krvotoka	145
2.2. Otkriće mikroskopa	146
2.3. Razvoj medicine	146
2.4. Fizikijatrija i hemijatrija	148
3. Medicina XVIII veka	149
3.1. Političke i filozofske karakteristike	149
3.2. Razvoj prirodnih nauka i medicine	150
4. Moderna medicina	155
4.1. Kulturnoistorijske prilike	155
4.2. Razvoj prirodnih nauka	157
4.3. Razvoj medicine	158
5. Klinička i praktična medicina	166
ISTORIJA SRPSKE MEDICINE	176
1. Socioekonomske i zdravstvene prilike	176
2. Srpska verska medicina	176
3. Srpska svetovna medicina	178
3.1. Nastanak i razvoj	178
3.2. Preventivna medicina	181
3.3. Podizanje bolnica	183
3.4. Razvoj apoteka	185
3.5. Razvoj stomatologije	185
4. Srpska moderna medicina	186
4.1. Organizacija zdravstvene zaštite	186
4.2. Razvoj preventivne zdravstvene zaštite	196
4.3. Razvoj bolnica	206
LITERATURA	210